

T.C.
Milli Eğitim Bakanlığı
İlkokul Öğretmenleri Sağlık ve Sosyal Yardım Sandığı
Genel Müdürlüğü
Özel Kalem Müdürlüğü

Sayı : 92573718-870-E.1428
Konu : İLKSAN Üyeliği

22/02/2018

İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ KIRKLARELİ

İLKSAN üyeliğine ilişkin olarak, 4357 sayılı kanunun mu, yoksa 2018-2019 yıllarını kapsayan 4. Dönem Toplu Sözleşme'nin 27. madde hükmünün mü uygulanacağı konusunda ortaya çıkan tereddütlere ilişkin olarak uygulamaya esas olacak açıklamalarımız aşağıda bilgilerinize sunulmuştur;

İLKSAN, 1943 yılında 4357 sayılı kanunla, Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı olarak kurulmuş, munzam, bir sağlık ve sosyal yardımlaşma kurumudur. Sandığımız üyeleri; 4357 sayılı Kanun'un 11/2 Maddesinde (Değişik:14/5/1958-71117/1md.); " Maarif Vekaleti bütçesinden maaş alan İlkokul öğretmenleri (sınıf öğretmenleri), ilkokul yardımcı ve stajyer öğretmenleri, arızalı çocuklara ilk tahsilini veren müesseselerin öğretmenleri, Maarif Müdürleri, İlköğretim Müfettiş ve Denetmenleri, Uygulama Okulu öğretmenleri, İlköğretim Umum Müdürlüğü ve Maarif Müdürlüklerinde vazifeli memurlar ile Sandık işlerinde çalışan memurlar Sandığa azadılar" şeklinde olup, Kanun'un yürürlükte bulunan bu amir hükmü uyarınca, Kanunda sayma suretiyle belirtilen görevlere atananların İLKSAN' a üye olmaları zorunludur.

Daha önce, Eğitim İş Kolunda yetkili sendikanın imzalamış olduğu 3.Dönem Toplu Sözleşme'nin İLKSAN üyeliğinin ihtiyari olduğuna ilişkin 9. maddesinin iptali istemiyle açtığımız davada, Danıştay 17. Dairesi'nin 17.12.2015 tarih ve 2015/13814 E. sayılı kararı ile dava konusu işlemin (Toplu Sözleşme'nin 9. maddesinin) yürütülmesinin durdurulmasına karar verilmiştir. Danıştay 17. Dairesi, Yürütmeyi Durdurma kararı verirken gerekçesinde; " 4357 sayılı kanunun 11/2. maddesinde sayılanların İlkokul Öğretmenleri Sağlık ve Sosyal Yardım Sandığı'na üyeliği zorunlu iken yasal zorunluluğu aşar nitelikte hükümler getirerek yasada anılan kişilerin üyeliğini ihtiyari hale getiren dava konusu düzenleyici işlemde hukuka uyarlık bulunmamaktadır." ve ayrıca "4357 sayılı yasa ile getirilen zorunlu üyeliğin, Toplu Sözleşme hükümleri ile ihtiyari hale getirilmesinin hukuka aykırılığı açık olup, Ocak 2016 tarihinden itibaren uygulamaya başlanacağı göz önüne alındığında telafi güç ve imkânsız zararlara yol açabileceği sonucuna varılması nedeniyle dava konusu işlemin yürütülmesinin durdurulması gerekmektedir." ibareleri kararda yer almaktadır.

Her ne kadar, 2018-2019 yıllarını kapsayan 4. Dönem Toplu Sözleşme'nin 27. maddesindeki İLKSAN üyeliğinin ihtiyari olduğuna dair bir düzenlemeden bahsedilmekte ise de; Danıştay 17.Dairesinin yürütmeyi durdurma kararının gerekçesinde de yer aldığı üzere, 4357 sayılı kanunun 11/2. maddesi yürürlükte iken, Hukukun temel prensiplerinden olan kanunun ancak yeni bir kanunla değiştirilebileceği ilkesi uyarınca Toplu Sözleşme ile kanuna aykırı bir düzenleme yapılamayacaktır. Yani Toplu Sözleşme ile yürürlükte olan kanunun hükümleri değiştirilemez ve toplu sözleşme hükümleri kanuna aykırı olamaz. Ayrıca İLKSAN üyeliği, söz konusu Toplu Sözleşme'nin konusu kapsamına da girmemektedir.

Adres: Demirlibağçe Mah.Demirkapı Sok.No:24 MAMAK/ ANKARA

Telefon: 03123632414 Faks: 03123192800

Elektronik Ağ : www.ilksan.gov.tr

5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'na uygun olarak Güvenli Elektronik İmza ile üretilmiştir.

Evrak teyidi <http://ebysorgu.ilksan.gov.tr> adresinden BKG1-ZO93-8787 kodu ile yapılabilir.

T.C.
Milli Eğitim Bakanlığı
İlkokul Öğretmenleri Sağlık ve Sosyal Yardım Sandığı
Genel Müdürlüğü
Özel Kalem Müdürlüğü

Zira Toplu Sözleşme hakkı 07/05/2010 tarih ve 5982 sayılı Kanunla Türkiye Cumhuriyeti Anayasa'sının 53. maddesinde yapılan değişiklikle, memurlara ve diğer kamu görevlilerine tanınmış olan bir hak olup, ayrıca Anayasa'nın 128. maddesinde de, memurların ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve hükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ve diğer özlük işleri kanunla düzenleneceği, ancak mali ve sosyal haklara ilişkin Toplu Sözleşme hükümlerinin saklı olduğu hüküm altına alınmıştır. Akabinde 11/04/2012 tarihli ve 28261 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanarak yürürlüğe giren 6289 sayılı Kanununun 1. maddesi ile 25/06/2001 tarihli ve 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu'nun adı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu şeklinde değiştirilmiş ve 6289 sayılı Kanun ile 4688 sayılı Kanunda değişiklikler yapılmış ve bu kanununun 18. maddesi ile değişiklik yapılan 4688 sayılı Kanunun Toplu Sözleşme'nin kapsamı başlıklı 28. maddesinde, Toplu Sözleşmenin, kamu görevlilerinin mali ve sosyal haklarını düzenleyen mevcut mevzuat hükümleri dikkate alınmak suretiyle Kamu Görevlilerinin 657 Sayılı devlet Kanunu dışındaki kanunlarla düzenlenmiş olan parasal, diğer mali ve sosyal hakları kapsam içerisine alınmıştır.

Anılan mevzuat hükümleri uyarınca memurlar ve diğer kamu görevlilerinin mali ve sosyal haklara ilişkin Toplu Sözleşme yapma hakkına sahip oldukları, 4688 sayılı Kanunda ise, Toplu Sözleşme kapsamının mevcut mevzuat hükümleri dikkate alınarak belirleneceğinin belirtildiği, ancak "İLKSAN üyeliğinin" memurlar ve diğer kamu görevlilerinin mali ve sosyal haklarına ilişkin değil, 4357 sayılı Kanun uyarınca "zorunlu üyelik", yükümlülük olduğu aşikardır.

Zira Türk hukukunda norm hiyerarşisinde en üste Anayasa, Milletlerarası Andlaşmalar, Kanunlar, Kanun Hükmünde Kararnameler (Toplu Sözleşme), Tüzükler, Yönetmelikler ve diğerleri (Yönerge, Tebliğ, Genelge ve Talimat) şeklinde altlık ve üstlük ilişkisi düzenlenmiştir. Yani Kanun, Anayasaya; Kanun Hükmünde Kararnameler ve Toplu Sözleşme, Kanuna aykırı olamaz.

Toplu Sözleşmelerde kamu çalışanlarının mali ve sosyal hakları görüşülmekte ve bu konularda karar alınmaktadır. Dolayısıyla; Toplu Sözleşme'nin konusu kapsamında bulunmayan İLKSAN üyeliğine ilişkin bu Toplu Sözleşme hükmü yok hükmündedir. Kaldı ki, bir kanun hükmü ancak yeni bir kanun ile değiştirilebileceği için, kanunda sayılan görevlerde bulunanların İLKSAN'a üyeliği zorunlu olacak ve bu yasal düzenlemeye aykırı bir Toplu Sözleşme hükmü de, hukuka uyarlık göstermeyecektir.

Ayrıca; söz konusu 2018-2019 dönemine ilişkin olan 4. Dönem Toplu Sözleşme'nin 27. Maddesinin, yukarıda izah ettiğimiz hukuki gerekçelerle, yürütülmesinin durdurulması ve iptali istemiyle Danıştay 11. Dairesi'nde 2017/2349 E. sayılı dosya ile dava açılmış ve devam etmektedir. 4357 sayılı İLKSAN Kanunu, İLKSAN Ana Statüsü ve ilgili yönetmelikler Milli Eğitim Bakanı tarafından yürütüleceğinden; bu bağlamda Kanun'un yürütülmesinden, Milli Eğitim Bakanlığı Merkez ve Taşra Teşkilatları sorumludur. İLKSAN'nın sorumluluğu ise; sadece 4357 sayılı İLKSAN Kanununun, Ana Statüsünün ve ilgili yönetmeliklerinin uygulanmasını sağlamaktır. Kanun'a aykırı bir uygulama yapmaları veya Kanun'un yürütülmesini sağlamamaları, sözü edilen görevlilerin, idari, cezai ve hukuki sorumluluklarının doğmasına sebep olacaktır.

Ayrıca, Afyonkarahisar İdare Mahkemesi'nde görülmekte olan bir davada 4357 sayılı kanununun 11/2. maddesinin Anayasa'ya aykırı olduğu iddiası üzerine Anayasa Mahkemesi'nde yapılan yargılama sonucunda verilen ve 03 Ocak 2018 tarih ve 30290 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanarak yürürlüğe giren Anayasa Mahkemesi'nin 29.11.2017 tarih ve 2016/192 E.-2017/160 K. sayılı kararı ile, "Anayasa'da aykırılığı iddia edilen 4357 Sayılı Kanun'un 11/2. maddesinde sayılan görevlerden diğerleri hakkında inceleme yapılmasına ve sadece 'ilkokul öğretmenleri' açısından işin esasına girilmesine karar verildikten sonra, esas ilişkin inceleme sonucunda, İLKSAN üyeliği konusunda irade serbestisinin ve dolayısıyla sözleşme özgürlüğünün varlığından söz etmek mümkün olmadığından, zorunlu üyelik esasının sözleşme özgürlüğüne aykırı olmadığına ve İLKSAN üyeliğinin ihtiyari olamayacağı zorunlu olması gerektiği gerekçeleriyle "4357 sayılı kanununun 11/2. maddesinin Anayasa'ya aykırı olmadığına ve itirazın reddine karar verilmiştir." Böylelikle, 1943 yılından beri zaten yürürlükte olan 4357 sayılı kanun, Anayasa Mahkemesi'nce yapılan Anayasaya Uygunluk denetiminden de geçerek halen yürürlüktedir.

Adres: Demirlibağçe Mah.Demirkapı Sok.No:24 MAMAK/ ANKARA

Telefon: 03123632414 Faks: 03123192800

Elektronik Ağ : www.ilksan.gov.tr

5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'na uygun olarak Güvenli Elektronik İmza ile üretilmiştir.
Evrak teyidi <http://ebysorgu.ilksan.gov.tr> adresinden BKG1-ZO93-8787 kodu ile yapılabilir.

T.C.
Milli Eğitim Bakanlığı
İlkokul Öğretmenleri Sağlık ve Sosyal Yardım Sandığı
Genel Müdürlüğü
Özel Kalem Müdürlüğü

Bu durumda, Anayasa'nın 153. maddesinin göz ardı edilmemesi gerekir. Zira; Anayasa'nın 153/son maddesi uyarınca, Anayasa Mahkemesi kararları Resmi Gazete' de hemen yayımlanır ve yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını, gerçek ve tüzel kişileri bağlar.

İLKSAN üye aidatlarının kesilmesine ilişkin, Aidat ve Sosyal Yardımlar Yönetmeliği'nin sorumluluk başlıklı 16/1. maddesinde; "Aidatın düzenli ve tam olarak kesilmesinden; üyenin kendisi, görev yaptığı kurum amiri ve kurum amirince görevlendirilen ilgili memur sıralı olarak sorumludur." ve 16/2. maddesinde "Üye aidatları, ilgili saymanlıklarca tahakkuk ettirilerek Sandık hesaplarına aktarılır." şeklinde düzenleme söz konusudur.

Bu durum çerçevesinde; 4357 sayılı kanunun 11/2. maddesinde sayılan görevlere atananların, kanun gereğince zorunlu olarak İLKSAN' a üye oldukları ve İLKSAN aidatlarının, kesilerek Sandık hesaplarına aktarılması gerekmektedir.

Sonuç olarak; kanunun uygulanmamasının neticesinde ilgili kişilerin Türk Ceza Kanunu'nun 257. madde hükmüne göre; cezai sorumluluğu bulunduğu gibi kanun hükmünün yürütülmemesi sebebiyle doğacak zararlar, bu kanunun yürütülmesinden sorumlu olan Milli Eğitim Bakanlığı Merkez ve Taşra Teşkilatındaki yetkili ve görevlilere rücu edilebileceği hususlarında;

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

e-İmzalıdır

Mustafa ÇAĞLAYAN
Genel Müdür